

Retningslinjer for ph.d.-avhandlinger ved Norges musikkhøgskole

Vedtatt av doktorgradsutvalget 20. oktober 2014, revidert 24. november 2014 og 15. februar 2016

Dette dokumentet består av følgende deler:

1. Innledning/forankring
2. Avhandlingens form (monografi, artikkelbasert)
3. Avhandlingens format (trykt bok, e-bok)
4. Avhandlingens vedlegg

1 INNLEDNING/FORANKRING

Retningslinjene trer i kraft straks etter vedtak og gjelder for alle som er tatt opp på doktorgradsprogrammet ved Norges musikkhøgskole uavhengig av starttidspunkt.

Retningslinjene i det følgende er en utdyping av forskriftens § 10:

§ 10.1

Avhandlingen skal være et selvstendig, vitenskapelig forskningsarbeid som oppfyller internasjonale standarder med hensyn til etiske krav, faglig nivå og metode innen fagområdet. Avhandlingen skal bidra til å utvikle ny faglig kunnskap og ligge på et nivå som tilsier at den vil kunne publiseres eller offentliggjøres i egnet format som en del av fagets forskningsbaserte kunnskapsutvikling.

Det kan være aktuelt å supplere avhandlingen med annen dokumentasjon, f.eks. i form av lyd, bilde, film eller annen varig dokumentasjon. Det er en forutsetning at bruken av slik dokumentasjon inngår i den faglige drøftingen i form av illustrasjon, belegg eller lignende, og at den vurderes som dette i en vitenskapelig sammenheng.

Avhandlingen skal skrives på et skandinavisk språk eller engelsk.

Doktorgradsutvalget utarbeider egne retningslinjer for avhandlingen.

§ 10.2

Avhandlingen kan bestå av en monografi eller en sammenstilling av flere mindre, vitenskapelige arbeider. Dersom avhandlingen består av flere mindre arbeider, skal det redegjøres for sammenhengen mellom dem.

Doktorgradsutvalget bestemmer om en avhandling som er blitt til i samarbeid med andre forfattere eller samarbeidspartnere kan innleveres til bedømmelse. I slike tilfeller, skal ph.d.-kandidaten følge de normer for medforfatterskap som er allment akseptert i fagmiljøet og i henhold til internasjonale standarder. Dersom avhandlingen hovedsakelig består av artikler, skal kandidaten normalt være førsteforfatter på minst halvparten av artiklene.

I avhandlinger hvor det inngår arbeider med flere forfattere eller samarbeidspartnere, skal det følge en underskrevet erklæring som beskriver kandidatens innsats i hvert enkelt arbeid.

Og videre studieplanens beskrivelse av avhandlingsarbeidet:

Avhandlingen er et selvstendig arbeid med en selvvalgt forskningsoppgave omkring en problemstilling knyttet til et av ph.d.-programmets fordypningsområder.

Avhandlingen kan være en monografi eller en samling av mindre, vitenskapelige arbeider og et sammendrag («kappe»), såkalt «artikkelbasert avhandling». En artikkelbasert avhandling skal bestå av tre-fem artikler i tillegg til sammendraget. Minimum én av artiklene må være publisert eller antatt til publisering i anerkjent og referee-basert forskningstidsskrift på innleveringstidspunktet.

Avhandlingen skal normalt ikke overskride 300 sider.

Avhandlingen kan suppleres med annen dokumentasjon i form av lyd, bilde, film eller annen varig dokumentasjon. Denne typen dokumentasjon skal imidlertid kun fungere som illustrasjon, belegg eller lignende, og inngå i den faglige drøftingen i avhandlingens tekst. Slik dokumentasjon vurderes ikke som et selvstendig/frittstående innslag, men som del av den vitenskapelige avhandlingen.

2 AVHANDLINGENS FORM

Dette punktet refererer til forskriftens § 10.2.

2.1 Generelt

Avhandlingen skal være et selvstendig og helhetlig vitenskapelig arbeid på høyt nivå innen feltet. Krav til omfanget av avhandlingen må ikke være høyere enn at det er mulig å levere avhandling og fullføre opplæringsdelen innenfor rammen av tre årsverk.

Nivået på en avhandling er det samme enten den er en monografi eller den består av flere mindre, vitenskapelige arbeider (også kalt «artikkelbasert avhandling»). Arbeidene (artiklene) skal ha et nivå som kreves for publisering i anerkjente fagtidsskrifter med fagfellevurdering.

Alle sidetall er angitt i avhandlingsformat.

Det er ikke nødvendig å søke doktorgradsutvalget om godkjenning for den type avhandling man ønsker å skrive, forutsatt at den er innenfor de angitte retningslinjene. Eventuelle avvik fra retningslinjene skal behandles av doktorgradsutvalget.

I følge forskriftens §18.1. skal kandidaten levere et kortfattet sammendrag av avhandlingen på engelsk og norsk/skandinavisk språk – uavhengig av hvilket språk avhandlingen er skrevet på. Norsk/skandinavisk og engelsk sammendrag trykkes innledningsvis i avhandlingen, og brukes i forbindelse med offentliggjøring av disputasen.

2.2 Monografi

En monografi er én sammenhengende forskningsrapport. Det er forventet at ph.d.-kandidaten er eneste forfatter når avhandlingen er skrevet som en monografi.

En monografi skal normalt ikke overskride 300 sider ekskl. referanser og vedlegg. Avvik fra dette sidetallet kan aksepteres i tilfeller der forskningsprosjektet for eksempel forutsetter et stort notemateriale eller visuelle analyser.

En monografi skal ha følgende oppbygning:

1. Tittelside
2. Forord

3. Sammendrag norsk (dersom avhandlingen er på engelsk, plasseres engelsk sammendrag først)
4. Sammendrag engelsk (summary)
5. Innholdsfortegnelse
6. Evt liste over tabeller og figurer
7. Avhandlingstekst
8. Referanser/litteraturliste
9. Eventuelle vedlegg

Fra 1-6 brukes små romertall. Tittelsiden er i. Deretter ii, iii, iv, v osv. Ved punkt 7 starter side 1.

På baksiden av avhandlingen skal det trykkes en kortfattet tekst. Denne skal ha form av et abstract mer enn et sammendrag.

2.3 Sammenstilling av flere mindre arbeider («artikkelbasert avhandling»)

Omfang

En sammenstilling av flere mindre arbeider skal bestå av 3-5 vitenskapelige arbeider etter nærmere angitte krav (se nedenfor) og et sammendrag (heretter kalt «kappe») på 70-100 sider. Samlet sidetall skal normalt ikke overskride 300 sider, eksl. referanser og vedlegg. Avvik fra dette sidetallet kan aksepteres i tilfeller der forskningsprosjektet for eksempel forutsetter et stort notemateriale eller visuelle analyser.

Minst ett av arbeidene skal være akseptert for publisering på innleveringstidspunktet. Graden av medforfatterskap kan tilsi oppjustering av antall delarbeider.

Regler ved medforfatterskap

I tråd med forskriften (se over), skal kandidaten normalt være førsteforfatter på minst halvparten av artiklene. Det er videre en forutsetning at kandidaten er eneforfatter på minst en av artiklene. Kandidaten må ha gitt omfattende bidrag til alle artiklene som inngår i avhandlingen.

Hvis artiklene har medforfattere legges Vancouver-reglene for forfatterskap til grunn (<https://www.etikkom.no/Forskningsetikk/Etiske-retningslinjer/Medisin-og-helse/Vancouver-reglene/>):

- a) en forfatter må gi vesentlig bidrag til ide og forskningsdesign, datainnsamling, eller analyse og tolkning av dataene,
- b) skrive utkast til manuskript eller bidra med en betydelig revisjon av manuskriptet,
- c) godkjenne den endelige versjonen for publisering.

En redegjørelse for medforfatterskap der kandidatens bidrag blir identifisert skal inngå i avhandlingens forord.

Språk

Det er anledning til å benytte ulike språk i en artikkelbasert avhandling. Andre språk enn norsk, svensk, dansk og engelsk må det søkes godkjenning for hos doktorgradsutvalget.

En sammenstilling av flere mindre arbeider skal ha følgende oppbygning:

1. Tittelside
2. Forord
3. Sammendrag av hele avhandlingen på norsk (dersom avhandlingen er på engelsk, plasseres engelsk sammendrag først)

4. Sammendrag engelsk (summary)
5. Innholdsfortegnelse. For artiklene skal kun førstesiden angis i innholdsfortegnelsen.
6. Evt liste over tabeller og figurer
7. Kappe
8. Referanser
9. Artikkel 1 med litteraturliste og evt vedlegg
10. Artikkel 2 med litteraturliste og evt vedlegg
11. Artikkel 3 med litteraturliste og evt vedlegg
12. (Artikkel 4 med litteraturliste og evt vedlegg)
13. (Artikkel 5 med litteraturliste og evt vedlegg)
14. Eventuelle vedlegg til hele avhandlingen (se kapittel 4)

Fra 1-6 brukes små romertall. Tittelsiden er i. Deretter ii, iii, iv, v osv. Ved punkt 7 starter side 1. Artikler som er publisert beholder i tillegg pagineringen fra publisert versjon.

Hver ny artikkel skal tydelig skilles ut med en egen forside («Artikkel 1: xxxx» samt publiserings- og forfatterinfo)

De mindre arbeidene (artiklene) skal trykkes slik de er publisert, så langt dette er praktisk mulig. Dette inkluderer litteraturliste og eventuelle vedlegg. Upubliserte arbeider skal presenteres i NMHs avhandlingsformat.

I publiserte og antatte artikler er det ikke tillatt å gjøre endringer. Enkle trykkfeil kan imidlertid rettes.

På baksiden av avhandlingen skal det trykkes en kortfattet tekst. Denne skal ha form av et abstract mer enn et sammendrag.

Kappe

Følgende retningslinjer gjelder for kappen:

- Kappen skal i sin helhet stå først
- Kandidaten skal være eneforfatter av kappen
- Kappen skal ha et omfang på 70-100 sider
- Kappen skal sammenfatte og sammenstille de problemstillinger og konklusjoner som legges frem i delarbeidene slik at avhandlingen framtrer som en helhet. Kappen skal presentere resultatene i de enkelte delarbeidene på en slik måte at den indre sammenhengen mellom dem synliggjøres.
- Kappen må inneholde nødvendige teoretiske og metodiske vurderinger knyttet til doktorgradsarbeidet. Kompleksitet og nyanser i funn skal diskuteres i lys av metodiske, vitenskapsteoretiske og teoretiske problemstillinger.
- Kappen skal redegjøre for hvor begrepsavklaringer eller utdypinger av ulike tema finnes i avhandlingen.
- Kappen skal synliggjøre og oppsummere avhandlingens bidrag til det aktuelle forskningsfeltet.
- Kappen skal gi en begrunnelse for valg av forskningsspørsmål og/eller hypoteser.
- Kappen skal løfte fram og diskutere etiske forhold ved arbeidet
- Kappen skal inneholde faglige ajourføringer når det er nødvendig ut fra artiklenes publiseringstidspunkt/tidspunkt for ferdigstilling

3 AVHANDLINGENS FORMAT

Dette punktet refererer til forskriftens § 10.1.

Forskriften er ikke konsekvent i bruk av betegnelsene form og format. Doktorgradsutvalgets tolkning er at form refererer til monografi/artikkelform, mens format refererer til hvordan avhandlingen presenteres.

Det står ingen steder i forskriften at en avhandling må være en bok. Det er en tradisjonell tolkning. Derimot sier forskriften at avhandlingen skal offentliggjøres i et **egnet format** og den skal være **varig**. Så sant dokumentasjonen er i et «egnet format», er det doktorgradsutvalgets tolkning at den ressursen som normalt brukes på setting og trykking i stedet brukes på det som måtte være «egnet format».

Praksis på området må sees som en forsøksordning og vil være i endring i tråd med endringer i feltet. Gjeldende praksis er som følger – basert på vedtak i doktorgradsutvalget 26.3.15 (DRU 10/15).

DRU vedtar at elektronisk/interaktive avhandlingsformat tillates på linje med papirutgave med CD/DVD-vedlegg på betingelse av at

- a) valgt format er innenfor de teknisk rammer som NMH kan tilby, herunder krav til egnethet og varighet
- b) etiske forhold blir ivaretatt
- c) utgivelsen er innenfor de samme økonomiske rammer som for tradisjonelle avhandlinger (dvs at trykkeutgiften «frigis» til formålet)
- d) elektroniske avhandlinger er begrunnet i at audio- og videoelementer skal være fremtredende og av en art som gjør at de ikke kan legges ved som et vedlegg.

DRU avgjør om elektronisk løsning skal benyttes. Søknad må rettes til DRU i god tid før planlagt innlevering. *Hvilket* format (teknisk løsning) avgjøres av NMH (v/publiseringsansvarlig) i nært samarbeid med kandidat. NMH må ta forbehold om at eksterne krav (som for eksempel pliktavleveringer til Riksarkivet etc) kan legge føringer for valg.

4 AVHANDLINGENS VEDLEGG

Hvilke vedlegg skal følge avhandlingen?

Et vedlegg skal aldri erstatte noe som burde vært beskrevet og behandlet i selve avhandlingen. Det er et tillegg. En ph.d.-avhandling skal stå på egne ben både hva gjelder etterprøvnbarhet og transparens. I avhandlingsteksten må det fremgå tydelige henvisninger til eventuelle vedlegg og en redegjørelse for hvilken status de har i prosjektet (gjelder særlig der lyd/bilde-dokumentasjon er vedlagt). Vedleggene kommer etter litteraturlisten, og de skal ha en forside med innholdsfortegnelse/oversikt.

Det finnes ingen fasit på hva som skal legges ved avhandlingen. Her må man bruke sitt forskerskjønn, diskutere med veileder og se på hva andre har gjort. Som et generelt råd velger vi likevel si at noe *må* være med, noe *bør* være med og noe *kan* være med:

4.1 Vedlegg som avklarer juridiske og/eller etiske forhold

Slike vedlegg *må* være med.

Eksempel: Samtykkeerklæringer fra deltakere i prosjektet, godkjenning fra NSD, klarering av rettigheter på verk/fremføringer etc. Om du av anonymitetshensyn ikke

kan legge ved signerte samtykkeerklæringer, kan du legge ved skjemaet/teksten deltakerne har signert på for å vise hva du har gjort, og så kan komiteen få tilbud om å få se de signerte erklæringene separat. *Hvordan du har forholdt deg til juridiske og etiske forhold skal beskrives i selve avhandlingen.*

4.2 Vedlegg som viser at du har lært håndverket 'å forske'

Slike vedlegg *bør* være med. Det er ganske vanlig at bedømmelseskomiteer etterlyser slike vedlegg dersom de ikke er tatt med.

En avhandling er sluttproduktet på en forskerutdanning. Den skal ikke bare avspeile at du kan presentere et vitenskapelig produkt, men også hvordan produktet er blitt til. Uten å erstatte avhandlingstekst, kan slike vedlegg medvirke til å gjøre forskningsarbeidet gjennomiktig og overbevise komiteen om at du har tilegnet deg innsikt i alle aspekter av håndverket 'å forske'.

Eksempel: Intervjuguide (kan alternativt beskrives i selve avhandlingen), analyseverktøy, konsertprogram, CD/DVD, notemateriale. Her vil musikkpedagogiske, musikkterapeutiske og oppføringspraktiske avhandlinger kreve ulike typer vedlegg, og også innenfor hvert av fagfeltene kan det være behov for ulike former for vedlegg, avhengig av prosjektets karakter.

4.3 Vedlegg som forbedrer lesbarheten

Disse vedleggene *kan* være med.

Testspørsmål: Dersom du satt i bedømmelseskomiteen, hvilke vedlegg ville du da like å finne (ut over de opplagte)?

Eksempel: Dersom avhandlingsteksten stadig refererer til et styringsdokument (studieplan, forskrift, rammepan etc), vil det gjøre avhandlingen langt mer lesbar om man enkelt kan slå opp i styringsdokumentet i et vedlegg fremfor å måtte søke opp dokumentet på nettet.